

“Nut en noodzaak van gewijzigde arbitragewetgeving in Nederland”

Prof. mr. A.J. van den Berg¹

Inleiding

De aanleiding voor een wijziging van de huidige arbitragewet was de herziening van het procesrecht voor burgerlijke zaken in 2001.² De uitdrukking “president” moest worden vervangen door “voorzieningenrechter” en het Ministerie van Justitie vroeg zich af of ook andere bepalingen in Boek 4 Rv aan een revisie toe waren. Volgens velen uit de arbitragewereld was dat het geval, zodanig zelfs dat het Ministerie de omvang van de voorstellen voor de herziening van het procesrecht voor burgerlijke zaken in 2001 te omvangrijk vond. Het NAI nam toen het voortouw en richtte een informele werkgroep op onder leiding van ondergetekende.³ Op basis van een concept tekst en toelichting vergaderde de werkgroep een groot aantal malen. Het resultaat was een voorontwerp dat werd gepubliceerd in een *Special* van het Tijdschrift voor Arbitrage, waarin ook een aantal in arbitrage geveerde deskundigen hun commentaar op de voorstellen gaf.⁴ Deze *Special* vormde de basis voor een druk bezocht symposium op 19 mei 2005. Hier kon een ieder die in arbitrage geïnteresseerd was, zijn of haar zienswijze op de voorstellen kenbaar maken. Al dat commentaar is weer door de werkgroep besproken en — waar relevant — in de voorstellen verwerkt. De Minister van Justitie liet blijken dat hij belangstellend uitkeek naar het resultaat van de werkgroep; hij had zelfs ter gelegenheid van de herziening van Rv in 2001 reeds aangekondigd dat Boek 4 ook zal worden herzien.⁵

Op 21 december 2006 was het dan zover: het voorontwerp kon aan het Ministerie van Justitie worden aangeboden.⁶ Het Ministerie nam het met dank in ontvangst. Na enige tijd bleek echter de bezuiniging ook hier te hebben toegeslagen. Er was niet voldoende mankracht om het voorontwerp tot een wetsvoorstel te transformeren; andere onderwerpen bleken hoger op de prioriteitenlijst van wetgeving te staan.

---

¹ Voorzitter NAI; hoogleraar EUR; advocaat te Amsterdam en Brussel. Email: ajvandenbergh@hvdb.com.

² Wet van 1 december 2001, Stb. 2001, 580, in werking getreden op 1 januari 2002.

³ De Werkgroep bestond uit: P. Sanders, F.J.M. de Ly, G.J. Meijer, M. van Leeuwen, T.D. de Groot, J.A.G. van Eimeren, J.J. van Haersholte-van Hof, I.P.M. van den Nieuwendijk, H.J. Snijders, W.D.H. Asser, O.L.O. de Witt Wijnen, J.L.W. Sillevius Smitt, J.W. Bitter, F.D. von Hombracht-Brinkman.

⁴ Tijdschrift voor Arbitrage 2005 *Special*, Voorstellen Herziening Arbitragerecht, met bijdragen van: Prof. mr. H.J. Snijders, mr. O.L.O. de Witt Wijnen, mr. H.W. Wefers Bettink, mr. M.H. van Hoogstraten, Prof. mr. B. Wessels, mr. E.R. Meerdink, mr. B.C. Punt, mr. W. ten Cate en Prof. dr. F.J.M. De Ly.

⁵ Nota naar aanleiding van het Eindverslag, Kamerstukken II 1999/2000, 26 855, nr. 5, p. 3: “Een initiatief dat op deze plaats vermelding verdient zijn de inspanningen van prof. mr. A.J. van den Berg om een herziening van het arbitragerecht te concipiëren, een initiatief waarvan de resultaten naar wij hopen kunnen leiden tot een verdere verbetering van onze wetgeving op dit terrein”.

⁶ De tekst van het voorstel en toelichting zoals aangeboden aan het Ministerie van Justitie zijn gepubliceerd op www.arbitragewet.nl.

Ter gelegenheid van deze afscheidsbundel van Hans Franken- wiens imposante curriculum vitae ook het zijn van parlementariër omvat - zou ik nog eens een lans willen breken voor het nut en de noodzaak van een wijziging van de arbitragewet. Ik zal dat doen aan de hand van de introductie in de toelichting op het voorontwerp, waar nodig aangevuld met ontwikkelingen sedert december 2006.

Redenen voor een wijziging van de huidige arbitragewet

Allereerst zou ik de redenen voor een wijziging van de arbitragewet in herinnering willen brengen.

De eerste reden is dat de tekst en het systeem van de huidige arbitragewet een aantal tekortkomingen bevatten. Deze zijn aan het licht gekomen gedurende de ruim 21 jaar praktijkervaring met de wet (ingevoerd op 1 december 1986). De tekortkomingen worden hierna in het kort beschreven onder de voornaamste wijzigingen.

De tweede reden is dat de rechtsontwikkeling in de ons omringende landen niet heeft stilgestaan. In 1985 is de Model Law on International Commercial Arbitration van de United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) tot stand gekomen. Ofschoon bij het redigeren van de Nederlandse arbitragewet van 1986 tot op zekere hoogte rekening is gehouden met bepalingen voorkomende in het voorontwerp van de UNCITRAL Model Law, hebben de opstellers van de wet van 1986 met het eindresultaat niet voldoende rekening kunnen houden. De Model Law is thans in meer dan 50 landen geïmplementeerd. In het kader van de internationale harmonisatie en unificatie van arbitragewetten behoort Nederland de voornaamste bepalingen van de Model Law te volgen. Een dergelijke aanpak zou de aantrekkingskracht van Nederland als plaats voor de internationale arbitrage vergroten en in ieder geval consolideren. Bovendien is de Model Law in 2006 herzien, waarover hierna meer.

Een belangrijke mijlpaal voor de internationale arbitrage is de English Arbitration Act 1996.⁷ Deze zeer gedetailleerde wet incorporeert vele aspecten van de UNCITRAL Model Law van 1985. Ook Duitsland heeft sedert 1998 een nieuwe arbitragewet.⁸ Deze wet is in vele opzichten gelijk aan de UNCITRAL Model Law. Voorts kan worden genoemd Zwitserland dat in 1987 een nieuwe wet voor de internationale arbitrage heeft ingevoerd⁹ en de nieuwe Zweedse arbitragewet van 1999.¹⁰ Ook België heeft haar arbitragewet in 1998 aangepast, rekening houdend met de praktijk en recente buitenlandse wetgevingen.¹¹

---

⁷ Ook over de wijziging van deze wet na 10 jaar gebruik wordt thans een discussie gevoerd in Engeland. Zie Bruce Harris, "Report on the Arbitration Act 1996", *Arbitration International*, Vol. 23, 2007 nr. 3.

⁸ Boek 10 ZPO, artikelen 1020 – 1066.

⁹ Hoofdstuk 12 van de Wet inzake Internationaal Privaatrecht van 18 december 1987, artikelen 176 – 194.

¹⁰ SFS 1999, 116.

¹¹ Wet tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de arbitrage, Belgisch Staatsblad 7 augustus 1998, S. 25353 - 25355, inwerkingtreding op 17 augustus 1998; zie G. Keutgen, *De nieuwe Belgische arbitragewet van 1998*, TvA 1999/4, p. 121-130.

De derde reden is dat een aantal belangrijke arbitragereglementen recentelijk grondig is herzien. Een volledige herziening vond plaats van het arbitragereglement van de International Chamber of Commerce (ICC) in 1998 en van de London Court of International Arbitration (LCIA), ook in 1998. Het NAI heeft zijn arbitragereglement eveneens in 1998 en 2001 herzien, in het bijzonder door het invoeren van een arbitraal kort geding op de voet van artikel 1051 Rv (in de voorgestelde tekst: artikel 1043B). De wijzigingen in deze arbitragereglementen reflecteren een veranderd inzicht in het recht en praktijk van de nationale en internationale arbitrage. Ze betekenen ook dat, in sommige opzichten, bepalingen in deze reglementen op gespannen voet staan met de huidige bepalingen van de Nederlandse arbitragewet.

De Nederlandse wetgever dient naar mijn mening op bovengenoemde, nieuwe ontwikkelingen in te spelen door, waar nodig, de Nederlands arbitragewet in overeenstemming met deze ontwikkelingen te brengen.

Voornaamste voorgestelde wijzigingen

De voornaamste wijzigingen zoals voorgesteld in het voorontwerp kunnen als volgt worden samengevat:

(a) Nadere uitwerking van de bepalingen inzake de arbitrageovereenkomst (artikel 1021).

Daarover is in juni 2008 een baanbrekend (en imposant) proefschrift van Mr. G.J. Meijer verschenen.¹² De analyses in dit proefschrift laten geen andere conclusie toe dan dat het huidige artikel 1021 grondig dient te worden herzien.

Daarmee samenhangend wordt in het voorontwerp voorgesteld dat consumenten bij een arbitraal geding gedurende bepaalde termijn de keuze toekomt tussen arbitrage en de gewone rechter op dezelfde wijze als dat is geschied voor bindend advies (vgl. artikel 6:236 onder n BW).

(b) Nadere regeling van het voorlopig getuigenverhoor bij de rechter ingeval arbitrage is overeengekomen (het voorgestelde artikel 1022B).

Ten aanzien van de verenigbaarheid van het voorlopig getuigenverhoor en arbitrage bestaat uiteenlopende rechtspraak en literatuur.¹³ In het kader van de herziening van het procesrecht in 2001 was een derde lid aan artikel 1022 toegevoegd. Deze bepaling blijkt echter in de praktijk niet te voldoen.¹⁴

---

¹² G.J. Meijer, *Overeenkomst tot arbitrage* (prf. 2008, EUR).

¹³ Zie P. Sanders, *Het Nederlandse Arbitragerecht* (4e druk, 2001) p. 109-111; H.J. Snijders, *Arbitrage*, losbladige uitgave *Burgerlijke Rechtsvordering deel IV*, herdruk in *Nederlands Arbitragerecht – een artikelsgewijs commentaar op de art. 1020-1071* (2007), artikel 1022.

¹⁴ Zie bijvoorbeeld *Rechtbank Haarlem* 18 juni 2002, *JBPr* 2003/18, m.nt. mr. C.S.K. Fung Fen Chung onder *JBPr* 2003/19, waar de benoeming van arbiters heeft plaatsgevonden nadat het verzoekschrift tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor is ingediend, maar voordat hierop is beslist. De rechtbank

(c) Het schrappen van de bijzondere positie voor niet-Nederlandse partijen door een verlenging van termijnen (de huidige artikelen 1027, tweede lid, en 1035, vierde lid).

De huidige stand der techniek voor communicatie (fax en e-mail) is zodanig dat er geen onderscheid meer behoeft te worden gemaakt tussen partijen die in Nederland en buiten Nederland wonen. Bovendien is tijdens discussies met betrekking tot het opstellen van de English Arbitration Act 1996 gebleken, dat het maken van onderscheid in nationaliteit in een arbitragewet vragen van Europees recht kan oproepen.¹⁵ Voorts past het onderscheid niet in het monistisch systeem van de wet waarin geen onderscheid tussen nationale en internationale arbitrage wordt gemaakt.

(d) Benoeming van slechts de ontbrekende arbiter (artikel 1027, derde lid).

Het is enigszins curieus dat ingevolge de huidige tekst de voorzieningenrechter van de rechtbank *alle* arbiters benoemt, zelfs indien reeds één of twee arbiters zijn benoemd. Een dergelijke bepaling is in praktisch geen enkele arbitragewet te vinden. De meeste andere arbitragewetten bepalen veeleer dat de rechter de ontbrekende arbiter benoemt.

(e) Mogelijkheid voor partijen om een institutionele wraking overeen te komen (artikel 1035).

De huidige tekst van de arbitragewet biedt nauwelijks enige ruimte voor een wraking waaromtrent wordt beslist door een arbitrage-instituut ("de door de partijen aangewezen derde") in plaats van de voorzieningenrechter van de rechtbank. Dat sluit niet aan op de praktijk waar bijna alle arbitragereglementen een eigen institutionele wrakingregeling kennen. Zie bijvoorbeeld artikel 19 van het NAI Arbitragereglement van 2001; artikel 11 van de UNCITRAL Arbitration Rules van 1976; artikel 11 van de ICC Arbitration Rules van 1998.

(f) Waar mogelijk zijn termijnen in lijn gebracht met de algemene drie maanden termijn in Boek 1 Rv (zie de artikelen 1027, tweede lid, 1028, tweede lid (voorgesteld), 1060, eerste, tweede en vierde lid, 1061, eerste lid, 1061K, derde lid (voorgesteld), 1063, derde en vierde lid, 1075, tweede lid (voorgesteld), en 1076, zesde lid).

In het kader van de algemene vereenvoudiging en uniformering van termijnen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, zijn de termijnen gewijzigd in drie maanden.

---

overweegt dat de arbiters zijn benoemd "ten tijde van het verzoek" als bedoeld in 1022 lid 3 Rv en verklaart zich onbevoegd. Zie voorts Rechtbank Amsterdam 1 oktober 2002, JBPr 2003/19, m.nt. mr. C.S.K. Fung Fen Chung, waar de derde arbiter is benoemd ten tijde van de behandeling van het verzoek ter terechtzitting. De rechtbank overweegt dat, gezien de ratio van de bepaling, geen reden is om geen rekening te houden met benoemingen die tot stand komen na de indiening van het verzoek, maar voor de behandeling daarvan ter terechtzitting, waarna de rechtbank het verzoek afwijst.

¹⁵ Vgl. Court of Appeal, 12 juli 1996, XXII Yearbook Commercial Arbitration (1997), p. 872.

(g) Wijziging van de opzet van de Vierde (de huidige Tweede) Afdeling inzake het arbitraal geding en verduidelijking en aanvulling van een aantal daarin vervatte bepalingen (de voorgestelde artikelen 1035B-1043).

Deze wijzigingen hebben echter voornamelijk tot doel de diverse bepalingen in een logischer volgorde te rangschikken zodat de arbitragewet aan duidelijkheid, en daarmee aan gebruikersvriendelijkheid, wint. Daarnaast is een aantal bepalingen tekstueel verduidelijkt zonder dat hiermee een inhoudelijke wijziging wordt beoogd. Voorts is een aantal bepalingen toegevoegd teneinde tegemoet te komen aan leemtes in de tekst van de arbitragewet die in de nationale en internationale arbitragepraktijk worden ervaren.

(h) Een nieuwe regeling inzake voorlopige maatregelen en arbitraal kort geding (het voorgestelde artikel 1043B).

De huidige tekst van de wet bevat geen bepalingen die het scheidsgerecht ten gronde uitdrukkelijk de bevoegdheid geven voorlopige voorzieningen te treffen anders dan in arbitraal kort geding (artikel 1051, thans voorgesteld als artikel 1043B lid 2). Bepalingen dienaangaande zijn vervat in artikel 17 van de UNCITRAL Model Law van 1985, zoals gewijzigd in 2006.

De verwarring wordt nog vergroot doordat in het algemeen wordt aangenomen (zoals de huidige tekst van artikel 1051 ook aangeeft) dat voor het arbitraal kort geding een daarop gerichte, aparte overeenkomst van partijen is vereist (veelal vervat in een arbitragereglement). De vraag doet zich voor of een scheidsgerecht überhaupt bij het ontbreken van een overeenkomst tot arbitraal kort geding voorlopige maatregelen kan treffen.

Het voorgestelde eerste en tweede lid van artikel 1043B beogen aan deze onzekerheden een einde te maken.

(i) Verplaatsing van alle bepalingen inzake arbitraal hoger beroep naar een aparte afdeling (de voorgestelde Zesde Afdeling).

Voorgesteld wordt de bepalingen inzake arbitraal hoger beroep, die thans verspreid in de verschillende artikelen van de wet zijn opgenomen, in deze nieuwe, afzonderlijke afdeling onder te brengen. Dit bevordert de leesbaarheid van de wet in niet geringe mate. Bovendien wordt een aantal aspecten van het arbitraal hoger beroep, die in de huidige wet niet of niet afdoende zijn geregeld, alsnog van een adequate regeling voorzien.

Een afzonderlijke behandeling van het arbitraal hoger beroep is ook gerechtvaardigd omdat in de praktijk arbitraal hoger beroep voornamelijk voorkomt in zaken betreffende de handelskoop ("commodity arbitrations") alsmede bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw. In andere gevallen wordt arbitraal hoger beroep nauwelijks overeengekomen.

(j) Nuancering van de gevolgen van een onbevoegdverklaring door het scheidsgerecht (het voorgestelde artikel 1052, vijfde lid).

De huidige tekst bepaalt: “Indien het scheidsgerecht zich onbevoegd verklaart, is de gewone rechter bevoegd van de zaak kennis te nemen, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen.” Deze bepaling heeft in de praktijk veel weerstand opgeroepen. *In extremis*, kan een partij een arbitrageovereenkomst ondermijnen door eenvoudigweg arbitrage bij een arbitrage-instituut aan te melden dat de partijen niet zijn overeengekomen. Alsdan dient het scheidsgerecht zich onbevoegd te verklaren met als gevolg dat, op de voet van het vijfde lid, de overeenkomst tot arbitrage van de baan is. Dat kan niet de bedoeling zijn geweest nu het uitgangspunt van de wetgever is, dat in beginsel partijen arbitrage hebben gewild.

Een meer genuanceerde regeling zou kunnen luiden: “Indien en voorzover het scheidsgerecht zich onbevoegd heeft verklaard op grond van het ontbreken van een geldige overeenkomst tot arbitrage als bedoeld in het tweede lid, is de gewone rechter bevoegd van de zaak kennis te nemen. Indien en voorzover het scheidsgerecht zich onbevoegd heeft verklaard op een andere grond, blijft de overeenkomst tot arbitrage van kracht, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen.”

(k) Afschaffing van het depot van het arbitrale vonnis ter griffie van de rechtbank (het huidige artikel 1058, eerste lid onder b).

De huidige tekst van artikel 1058, eerste lid onder b, vereist dat een geheel of gedeeltelijk eindvonnis wordt “nedergelegd” ter griffie van de rechtbank binnen welker arrondissement de plaats van arbitrage is gelegen. Dit depot is in het kader van de huidige tekst van de arbitragewet slechts van belang voor het einde van de opdracht van het scheidsgerecht (artikel 1058, tweede lid), alsmede de aanvang van de termijn voor de verbetering van het vonnis (artikel 1060, eerste, tweede en vierde lid), het aanvullend vonnis (artikel 1061, eerste lid) en het instellen van de vordering tot vernietiging (artikel 1064, derde lid). Daartegenover staat dat geen enkele van de recente, moderne arbitragewetten een deponering van een arbitraal vonnis bij de overheidsrechter vereist. Bovendien wordt het vereiste van deponering van het arbitrale vonnis bij de griffie van de rechtbank door in het bijzonder buitenlandse partijen met de nodige argwaan bekeken. Het afschaffen van deponeren van arbitrale vonnissen zou verder een verlichting van de werklast van de griffie kunnen betekenen, en daarmee samenhangend een kostenbesparing. Ook zal het een aanmoediging betekenen voor geschillencommissies in consumentenzaken over te stappen op arbitrage. Die commissies functioneren thans op basis van bindend advies dat, in tegenstelling tot arbitrage, niet met uitgebreide wettelijke procedurele waarborgen is omkleed.

(l) Vereenvoudiging van de termijn voor het instellen van de vordering tot vernietiging van een arbitraal vonnis (artikel 1064A, tweede lid, het huidige artikel 1064, derde lid).

Praktisch geen enkel land kent een zo ingewikkelde regeling voor de termijn voor het instellen van een vordering tot vernietiging van een arbitraal vonnis als de huidige Nederlandse arbitragewet.¹⁶ Afgezien van de ingewikkeldheid van het huidige artikel 1064, derde lid, kunnen deze bepalingen in de internationale context problemen opleveren. In de eerste plaats betreft dat het depot van het arbitrale vonnis. Zoals hiervoor opgemerkt, is in de praktijk gebleken dat het depot van het arbitrale vonnis een probleem voor de vertrouwelijkheid kan opleveren. Een tweede probleem vormt de bepaling inzake de “tweede termijn” in het huidige derde lid van artikel 1064. Voor het gebruik van de “tweede termijn” is een partij afhankelijk van een al dan niet instellen van een verzoek tot het verlenen van een exequatur door de wederpartij. De vraag die zich daarbij voordoet is of onder het verlot tot tenuitvoerlegging als bedoeld in het huidige artikel 1064 lid 3 ook een verlot tot tenuitvoerlegging verleend door een buitenlandse rechter valt. Voorgesteld wordt daarom dit alles sterk te vereenvoudigen door te bepalen dat de bevoegdheid tot het instellen van de vordering tot vernietiging vervalt binnen drie maanden na de dag van ontvangst van het vonnis.

(m) Het gerechtshof wordt de eerste rechterlijke instantie voor de beoordeling van de vordering tot vernietiging van een arbitraal vonnis (artikel 1064A, eerste lid, het huidige artikel 1064, eerste lid).

Een belangrijke voorgestelde wijziging betreft de beperking van het aantal gerechtelijke instanties die over de vordering tot vernietiging van een arbitraal vonnis oordelen. Onder de huidige wet kunnen dat drie instanties zijn: de rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad. Het is niet nodig dat twee feitelijke gerechtelijke instanties zich over een vordering tot vernietiging moeten buigen. Dat strookt niet met het beginsel dat geschillenbeslechting door middel van arbitrage met bekwaame spoed behoort te worden afgerond.¹⁷

(n) Mogelijkheid voor de rechter het arbitrale vonnis terug te verwijzen naar het scheidsgerecht teneinde een grond voor vernietiging ongedaan te maken (in Engeland genaamd “remission”) (het voorgestelde artikel 1065A).

Het doel van de voorgestelde bepalingen is het zoveel mogelijk voorkomen van een geheel nieuwe arbitrage (zie artikel 1067). Op betrekkelijk eenvoudige wijze kan aldus een arbitraal vonnis dat op zichzelf voor vernietiging in aanmerking komt, worden gesauveerd.

(o) Nuancering van de gevolgen van een vernietiging van een arbitraal vonnis (artikel 1067).

---

¹⁶ Artikel 1064 lid 3 bepaalt: “Een partij kan de vordering tot vernietiging instellen zodra het vonnis gezag van gewijsde heeft verkregen. De bevoegdheid daartoe vervalt drie maanden na de dag van nederlegging van het vonnis ter griffie van de rechtbank. Wordt echter het vonnis, voorzien van een verlot tot tenuitvoerlegging, aan de wederpartij betekend, dan kan die partij, ongeacht het verstreken zijn van de termijn van drie maanden, genoemd in de vorige zin, alsnog binnen drie maanden na deze betekening de vordering tot vernietiging instellen.”

¹⁷ Deze voorgestelde wijziging wordt door Prof. Sanders met instemming begroet (P. Sanders, “Herziening van onze arbitragewet”, TvA 2008, 15, pp. 45-46). Prof. Sanders gaat nog verder door voor te stellen één bepaald hof aan te wijzen. Dat voorstel was voordien door de werkgroep besproken die eveneens een voorstander van één hof was, doch heeft moeten constateren dat de huidige trend niet ten faveure van aparte kamers bij gerechtelijke instanties is en dat daarom het voorstel niet haalbaar zou zijn.

Hier geldt hetzelfde als is opgemerkt met betrekking tot artikel 1052, vijfde lid (zie sub (j) supra).

(p) Wettelijke vastlegging van de beginselen van vertrouwelijkheid en geheimhouding in arbitrage (het voorgestelde artikel 1069A).

In Nederland wordt veelal aangenomen dat arbitrage vertrouwelijk is en dat de betrokkenen een geheimhoudingsplicht hebben. Dit wordt ook als een van de voordelen van arbitrage beschouwd. Echter, in recente gerechtelijke procedures in het buitenland wordt getracht dit beginsel te ondermijnen. Het wordt daarom wenselijk geacht het in Nederland aanvaarde beginsel van vertrouwelijkheid en geheimhouding in arbitrage wettelijk vast te leggen.

(q) Uitsluiting van aansprakelijkheid van arbiters en arbitrage-instituten (het voorgestelde artikel 1069B).

Het aansprakelijk stellen van arbiters en arbitrage-instituten is een fenomeen dat niet is beperkt tot de Verenigde Staten. In toenemende mate worden in Nederland (en andere Europese landen) arbiters en arbitrage-instituten aansprakelijk gesteld. Dit vormt een ernstige belemmering voor de arbitrale rechtspleging. Bovendien is het kostenverhogend in die zin dat de premies voor aansprakelijkheidsverzekeringen exorbitant stijgen. De English Arbitration Act 1996 sluit de aansprakelijkheid uit. Voorgesteld wordt dat in Nederland ook te doen.

(r) Assistentie van de Nederlandse rechter voor (internationale) arbitrage in het buitenland (de voorgestelde artikelen 1074B en 1074C).

De voorgestelde bepaling betekent dat rechters in Nederland de discretionaire bevoegdheid hebben assistentie te verlenen aan (internationale) arbitrages die in het buitenland plaatsvinden. Deze internationale gerechtelijke samenwerking inzake arbitrage is een trend die ook te vinden is in de English Arbitration Act 1996.

Conclusie

Prof. Sanders is ook voorstander van een wijziging van de arbitragewet, doch bepleit een partiële herziening van slechts die bepalingen waaraan een “dringende behoefte” bestaat.¹⁸ Zie ik het goed, dan is Sanders’ voornaamste argument dat invoering van het voorontwerp een wijziging van artikelnummers met zich mee zou brengen en dat dat de raadpleging van de commentaren en jurisprudentie op de huidige arbitragewet zou bemoeilijken. Wellicht kan aan dat bezwaar tegemoet worden gekomen door gebruikmaking van de toevoeging in de praktijk van het woordje “(oud)” en/of “(nieuw)”. Belangrijker is dat het niet zo eenvoudig is een onderscheid te maken tussen waaraan een “dringende behoefte” bestaat en waaraan niet. Bovendien, waarom zouden wij ons over die vraag moeten buigen? Er is reeds een praktisch kant-en-klaar voorontwerp met toelichting dat met vele in de arbitrage geïnteresseerden is besproken. *De bono* wetgeven, dat is toch de ultieme vorm van bezuinigen voor de overheid? Wie weet dat beter dan Hans Franken?

---

¹⁸ P. Sanders, “Herziening van onze arbitragewet”, TvA 2008, 15, pp. 45-46.